

Atlas 2020

*de 50 grootste gemeenten
van Nederland
op 50 punten vergeleken*

voor gemeenten

SPORT

De samenstellers streven naar grote nauwkeurigheid bij de totstandkoming van de *Atlas voor gemeenten*. Mochten er desondanks onvolkomenheden zijn opgetreden in deze Atlas, dan aanvaarden de samenstellers geen aansprakelijkheid voor eventueel daaruit voortvloeiende schade. Het doel is de Atlas elk jaar verder te verbeteren. Geconstateerde onvolkomenheden, opmerkingen of suggesties kunnen gebruikers van de *Atlas voor gemeenten* kenbaar maken via info@atlasvoorgemeenten.nl.

Colofon

Uitgave

VOC Uitgevers
Postbus 366
6500 AJ Nijmegen
www.voc-uitgevers.nl

© Atlas voor gemeenten, Amsterdam, 2020

ISBN: 9789079812370

Eindredactie

Nadine van den Berg

PR en communicatie

VOC Uitgevers

Ontwerp en productie

Huibert Stolker, Stip grafisch ontwerp, Driebergen

Drukwerk

Drukkerij Roelofs, Enschede

Deze uitgave is tot stand gekomen met financiële steun van de gemeente Ede en van verschillende van de in de Atlas opgenomen gemeenten.

Voor meer informatie: www.atlasvoorgemeenten.nl

Bestellen: www.voc-uitgevers.nl

© Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enig andere manier.

Atlas voor gemeenten 2020

Francine Burema

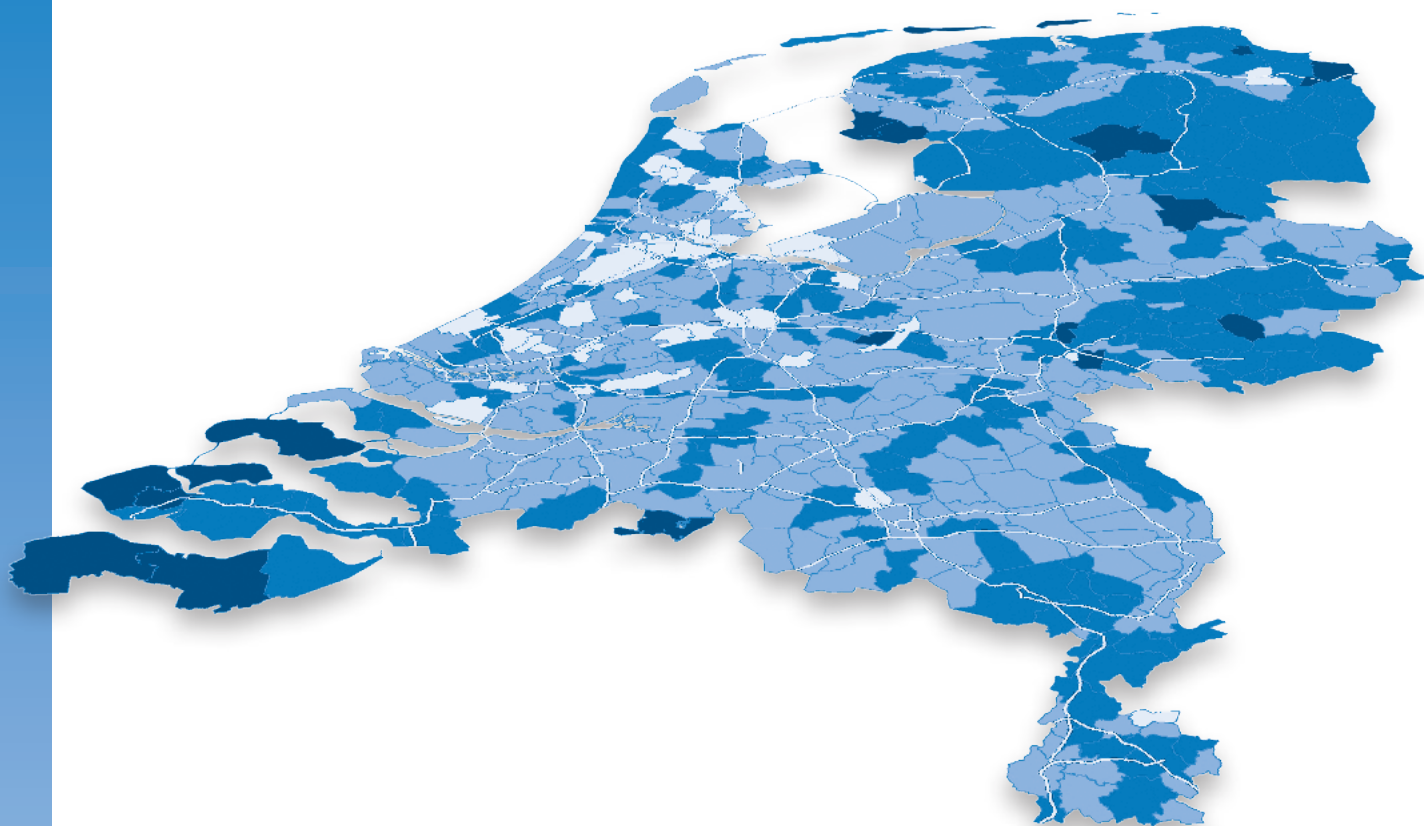
Gerard Marlet

Marten Middeldorp

Sandra Muilwijk-Vriend

Clemens van Woerkens

m.m.v. Willem de Boer

Atlas voor gemeenten is een onafhankelijk onderzoeksbureau dat zich bezighoudt met het beantwoorden van stedelijke, sociale en economische vraagstukken. We richten ons vooral op vraagstukken die complex en data-gerelateerd zijn. Met ons onderzoek ondersteunen we het Rijk, provincies, gemeenten en bedrijven bij onderbouwde beleids- en strategievorming.

We combineren creatieve en scherpe analyses met diepgaande kennis en hoge kwaliteitseisen. Waar nodig zetten we de door ons ontwikkelde database in met unieke gegevens over de Nederlandse economie en alle Nederlandse buurten, wijken, gemeenten en regio's. Dit levert prikkelende en goed onderbouwde conclusies op die we helder geschreven vastleggen in prettig leesbare rapportages.

Atlas voor gemeenten

Capital C, 4e etage
Weesperplein 4c
1018 WZ Amsterdam

020 2371400
info@atlasvoorgemeenten.nl
www.atlasvoorgemeenten.nl

Woord vooraf

De *Atlas voor gemeenten* staat dit jaar in het teken van het thema sport. Sport spreekt mensen aan en brengt mensen dichterbij elkaar. Het raakt aan sociale cohesie, leefbaarheid en gezondheid en is daarmee een belangrijk onderdeel van de Nederlandse samenleving. Dat blijkt momenteel eens te meer in de coronacrisis: overheidsmaatregelen leidden tot het stilleggen van de amateursport en professionele sport, sluiting van sportkantines en sportscholen, met de nodige maatschappelijke ophef en impact tot gevolg. Het is gezien het brede belang dat sport wordt toegedicht niet verwonderlijk dat het thema in bijna elke gemeente op de agenda staat, en de verwachting is dat de huidige crisis de noodzaak hiervoor alleen maar verder benadrukt. Des te belangrijker dus om nu de reikwijdte en het belang van sport in beeld te brengen.

Wat is de sportiefste gemeente van Nederland? Is dat ook de gemeente met het meeste aanbod van sportaccommodaties? En wat bepaalt nu de mate waarin inwoners van een gemeente sporten? We zijn er in deze nieuwe Atlas in geslaagd om de relatie tussen sportaanbod enerzijds en sportdeelname anderzijds voor alle Nederlandse gemeenten in beeld te brengen, te verklaren en in verband te brengen met gezondheid. We hebben dat gedaan in samenwerking met Willem de Boer, onderzoeker bij het Sports & Economics Research Centre van de Academie Sport en Bewegen van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN).

De totstandkoming van deze Atlas was niet mogelijk geweest zonder de in deel IV van deze Atlas vermelde dataleveranciers: het Mulier Instituut, NOC*NSF, de Atletiekunie, de Nederlandse Toer Fiets Unie, LISA, het Planbureau voor de Leefomgeving, de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, het UWV Werkbedrijf, Brainbay, Rijkswaterstaat Data-ICT-Dienst, het Centraal Bureau voor de Statistiek, de Vereniging van Schouwburg- en Concertgebouwdirecties en de Vereniging Nederlandse Poppodia en Festivals.

Speciale dank gaat tot slot uit naar alle partijen die ons financieel of anderszins ondersteunen; de G40, verschillende andere van de in deze Atlas opgenomen gemeenten, en in het bijzonder de gemeente Ede, waar de Atlas dit jaar voor het eerst digitaal wordt gepresenteerd. Veel dank daarvoor!

Marco Kerste, directeur Atlas voor gemeenten

Inhoud

Deel I Sport 11

De sportindex	14
Sportaanbod	14
Deelname aan sport	19
Van aanbod naar deelname	20
Van deelname naar gezondheid	22

Deel II De vijftig grootste gemeenten van Nederland onder de loop 25

Alkmaar	26
Almelo	30
Almere	34
Alphen aan den Rijn	38
Amersfoort	42
Amstelveen	46
Amsterdam	50
Apeldoorn	54
Arnhem	58
Bergen op Zoom	62
Breda	66
Delft	70
Den Haag	74
Deventer	78
Dordrecht	82
Ede	86
Eindhoven	90
Emmen	94
Enschede	98
Gouda	102
Groningen	106
Haarlem	110
Haarlemmermeer	114
Heerlen	118
Helmond	122
Hengelo (O.)	126
's-Hertogenbosch	130
Hilversum	134
Hoorn	138
Leeuwarden	142
Leiden	146
Leidschendam-Voorburg	150

Lelystad	154
Maastricht	158
Nijmegen	162
Nissewaard (Spijkenisse)	166
Oss	170
Purmerend	174
Roosendaal	178
Rotterdam	182
Schiedam	186
Sittard-Geleen	190
Tilburg	194
Utrecht	198
Velsen	202
Venlo	206
Vlaardingen	210
Zaanstad	214
Zoetermeer	218
Zwolle	222

Deel III Ranglijsten

227

Woon aantrekkelijkheidsindex	228
Stijgers en dalers	228
Sociaal-economische index	228
Stijgers en dalers	228
Bevolking	229
Bevolkingsontwikkeling	229
Ontwikkeling beroepsbevolking	229
Laagopgeleiden	229
Sportaanbod georganiseerd	230
Sportaanbod ongeorganiseerd	230
Sportdeelname georganiseerd	230
Sportdeelname ongeorganiseerd	230
Sportaanbod - omvang	231
Sportaanbod - diversiteit	231
Wekelijks sporten	231
Beweegnorm	231
Zorgkosten	232
Verenigingsleven	232
Overgewicht	232
Obesitas	232
Werkgelegenheidsontwikkeling	233
Participatie vrouwen	233
Bereikbaarheid banen met files	233
Bereikbaarheid banen zonder files	233
Werkgelegenheidsquote	234
Financiële en zakelijke dienstverlening	234
Werkgelegenheid in de sport	234
Werkgelegenheid gezondheids- en welzijnszorg	234

Bijstand	235
Werkloosheid	235
Arbeidsongeschiktheid	235
Armoede	235
Huizenprijzen	236
Ontwikkeling huizenprijzen	236
Koopwoningen	236
Particuliere huurwoningen	236
Corporatiewoningen	237
Vooroorlogse woningen	237
Vroegnaoorlogse woningen	237
Laatnaoorlogse woningen	237
Onveiligheid	238
Culinaire kwaliteit	238
Restaurants	238
Cafés	238
Podiumkunsten	239
Toneel	239
Klassieke muziek	239
Popmuziek	239

Deel IV   Beschrijving van de indicatoren 241

Pagina 1 Algemene informatie	242
Pagina 2 Bevolking	244
Pagina 3 Economie	246
Pagina 4 Woon aantrekkelijkheid	247

Bronnen 251

De Sportatlas

Aan sport beleven mensen niet alleen veel plezier, maar sporters leven gemiddeld ook langer, zijn gezonder en ervaren een hogere kwaliteit van leven. Sporten hangt indirect dus ook samen met geluk en welzijn. Sport wordt daarom steeds meer de inzet van gemeentelijk beleid. Maar hoe scoren gemeenten eigenlijk op deelname aan sport? En hoe is het gesteld met de aanwezige accommodaties?

Speciaal voor deze Atlas ontwikkelden de onderzoekers van Atlas voor gemeenten daarom samen met de Academie Sport en Bewegen (Hogeschool van Arnhem en Nijmegen) de Sportindex van Nederland. Waar is het aantal sportvoorzieningen hoog? In welke gemeenten beoefenen veel mensen sport? Hoe verhouden aanbod en deelname zich tot elkaar? En wat betekent dit voor de gezondheid onder de bevolking én het gemeentelijke sportbeleid?

www.atlasvoorgemeenten.nl

